

Colecția *Viața în Hristos*
Seria „Imnografie bizantină”
15

Sfântul Nicodim Aghioritul

Canoane la Intrarea în Biserică a Maicii Domnului

Traducere din limba greacă veche de
MONAHIA PARASCHEVA ENACHE

Ediție îngrijită și studiu introductiv de
CLAUDIU-GEORGE DULGHERU

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2024

CUPRINS

Sfântul Nicodim Aghioritul, innograf al Maicii Domnului	
Introducere (Claudiu-George Dulgheru)	7
Cuvântul I de laudă la Intrarea în Biserică a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	
(Sfântul Gherman I, Patriarhul Constantinopolului)	27
Cuvântul al II-lea de laudă la Intrarea în Biserică a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu	
(Sfântul Gherman I, Patriarhul Constantinopolului)	43

Sfântul Nicodim Aghioritul

Canoane pe opt glasuri la Intrarea în Biserică

a Stăpânei noastre, Maica Domnului, cântate în toată sâmbăta

Canonul 1	55
Canonul al 2-lea	63
Canonul al 3-lea	71
Canonul al 4-lea	81
Canonul al 5-lea	91
Canonul al 6-lea	99
Canonul al 7-lea	107
Canonul al 8-lea	117

*Sfântul Nicodim Aghioritul,
imnograf al Maicii Domnului
Introducere*

Considerații generale

De-a lungul istoriei Bisericii Răsăritene au fost perioade de înflorire și de decădere în domeniul scrisului teologic, însă imnografia, datorită utilizării ei cultice, a rămas un domeniu care s-a bucurat permanent de interesul celor mai reprezentative personalități. Vastitatea imnografiei bizantine a făcut însă ca o mare parte a acestui tezaur să rămână necunoscut până astăzi și să nu fie valorificat în sfera exegezei sau hermeneuticii teologice. În schimb, imnografia integrată în cărțile de cult a lucrat continuu, ca într-un laborator de taină al Bisericii, transmițând creștinilor măsura adevărată a interpretării Scripturilor și trăirii Cuvântului.

În cuprinsul acestei „bogății de taină” a Bisericii Răsăritene un loc central îl ocupă capitolul dedicat Maicii Domnului, cea care a făcut posibilă Întruparea lui Hristos și, astfel, îndumnezeirea omului. La fel ca în domeniile omileticii și dogmaticii, imnografia cu privire la Maica Domnului în Biserica Răsăriteană a urmat un amplu proces, firesc și echilibrat, de creștere sistematică, mai ales după clarificările teologice și hotărârile Sfinților Părinți de la Sinoadele III-IV Ecumenice¹. Aceasta s-a dezvoltat

¹ Cf. Pr. Dragoș Bahrin, „Sfântul Andrei Criteanul și cultul ortodox al Maicii Domnului”, în Sfântul Andrei Criteanul, *Maica Domnului*, „cununa frumuseții”, Doxologia, Iași, 2023, p. 7 [în continuare, VHIB 14].

însă nu din nevoi intelectuale, ci cu un scop liturgic și mistagogic bine definit. Imnografi de la începutul secolului al VIII-lea, precum: Sfântul Modest al Ierusalimului, Sfântul Andrei Cri-teanul, Sfântul Gherman al Costantinopolului, Sfântul Cosma al Maiumei și Sfântul Ioan Damaschinul, au căutat să creeze un cadru liturgic pentru noile sărbători mariale². Acest proces nu s-a limitat însă doar la ciclul sărbătorilor închinat Maicii Domnului, ci s-a extins la toate sărbătorile din cultul Bisericii Răsăritene, o dovadă pentru acest fapt fiind numărul mare de imnuri, semnate de autorii citați mai sus, dedicate cinstirii diver-șilor sfinți. Acest fapt a provocat îmbogățirea literaturii imno-grafice, în general, și a celei cu destinație mariologică, în special.

Dintre creațiile imnografice dedicate Maicii Domnului de dată mai recentă au fost scoase la lumină de curând *Canoanele pe opt glasuri la Intrarea în Biserică a Stăpânei noastre, Maica Domnului*³, scrise de Sfântul Nicodim Aghioritul, a căror traducere din limba greacă o publicăm în volumul de față. *Canoanele* au fost tipărite pentru prima dată în anul 2017 de Mănăstirea Pantocrator din Sfântul Munte Athos, fiind editate critic și precedate de o intro-ducere semnată de profesorul Dimosthenis A. Kaklamanos de la Universitatea din Tesalonic⁴.

² *Ibidem*, pp. 7-8.

³ În continuare, prescurtate: *Canoanele*.

⁴ Sf. Nicodim Aghioritul, *Κανόνες Οκτώηχοι εις τα Εισόδια της Θεοτόκου*, introducere și ediție critică de Dimosthenis A. Kaklamanos, Muntele Athos, 2017, 174 p. *Canoanele* au fost reluate în anul următor într-o culegere de studii de hagiologie și imnografie bizantină și post-bizantină: Dimosthenis A. Kaklamanos, *Μελέτες βυζαντινής και μεταβυζαντινής αγιολογίας και υμνογραφίας*, Εκδόσεις Μπαρμπουνάκη, Tesalonic, 2018, pp. 269-350.

Sfântul Nicodim Aghioritul ca imnograf⁵

În perioada modernă unul dintre autorii cei mai prolifici, neegalat în epocă, inclusiv în domeniul literaturii imnografice, a fost Sfântul Nicodim Aghioritul. Deși este cunoscut mai ales prin publicarea *Filocaliei*⁶ la Venetia în 1782, scrierea de canoane

⁵ Principalele lucrări din spațiul românesc dedicate vieții și operei Sfântului Nicodim sunt: Pr. Konstantinos Karaisaridis, „Sfântul Nicodim și activitatea sa în domeniul liturgic”, în *Studii Teologice*, 2, 1987, pp. 6-80; Idem, *Viața și opera Sfântului Nicodim Aghioritul*, Ed. Anastasia, ²2000, 264 p.; Ellia Citterio, *Nicodim Aghioritul. Personalitatea – opera – învățătura ascetică și mistică*, trad. de Diac. Ioan I. Ică jr., Maria-Cornelia Ică jr., Deisis, 2001, 480 p. Vezi o altă lucrare de dimensiuni mai mici, dar valoroasă mai ales prin biografia Sfântului Nicodim Aghioritul compusă de cuviosul Gherasim Micraghiannanitul: Constantin Cavernos, *Sfântul Nicodim Aghioritul*, trad. de prof. Paul Bălan, Doxologia, 2011, 109 p. Importante studii și lucrări din afara spațiului românesc dedicate vieții și operei Sfântului Nicodim Aghioritul sunt: Italo Citterio, *L'orientamento ascetico-spirituale di Nicodemo Aghiorita*, Alessandria, 1987 (traducerea în limba română este citată mai sus); Teoclit Dionisiatul, *Άγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης. Ὁ βίος καὶ τὰ ἔργα του (1749-1809)*, Atena, ³1990; Pr. K. Karaisaridis, *Ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης καὶ τὸ λειτουργικὸ του ἔργο*, Atena, 1998 (care are la bază teza sa de doctorat, tradusă în limba română încă din secolul trecut în revista *Studii Teologice*); G. Marnellos, „Saint Nicodème l'Hagiorite (1749-1809). Maître et pédagogue de la nation grecque et de l'Eglise orthodoxe” [*Ἀνάλεκτα Βλατάδων* 64], Tesalonic, 2002; E. Citterio, „Nicodemo Agiorita”, în C.G. Conticello, V. Conticello, *La Théologie byzantine et sa tradition*, vol. II (XXe-XIXe s.), Turnhout, 2002, pp. 905-997.

⁶ Sf. Nicodim Aghioritul, *Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν νηπτικῶν συνεραισθεῖσα παρὰ τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν ἐν ἧ διατὴς κατὰ τὴν πρᾶξιν καὶ θεωρίαν ἠθικῆς φιλοσοφίας ὁ νοῦς καθαίρεται, φωτίζεται καὶ τελειοῦται*, Venetia, 1782, 1207 p. În jurul *Filocaliei* există o literatură vastă care tratează diferite aspecte, din care reținem câteva studii și lucrări: K. Ware, «Philocalie», în *Dictionnaire de Spiritualité* XII (1984), pp. 1336-1552; Idem, «The Spirituality of the Philocalia», *Sobornost* 13/1 (1991), pp. 6-24; Arhim. Placide Deseille, „Φιλοκαλία. Ἡ νηπτικὴ παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ ἀκτινοβολία τῆς στὸν κόσμῳ” [*Ὁρθόδοξη Μαρτυρία* 67], Atena, 1997;

imnografice a fost pentru el o preocupare constantă. Cuviosul Gherasim Micraghiannanitul afirmă în biografia dedicată Sfântului Nicodim Aghioritul că, pe lângă activitatea de culegere, editare și copiere a diferitelor manuscrise, Sfântul Nicodim compunerea uneori „idiomele și tropare” la diferiți sfinți⁷. Iar cu privire la întreaga activitate a Sfântului Nicodim rezuma următoarele:

Fiind acum plin de har și înțelepciune și primind de Sus darul de a învăța pe alții cele cerești, dumnezeiescul Nicodim deveni un preastrălucit Luminător al Bisericii Ortodoxe, un mare Dascăl al creștinătății și cel mai puternic adversar al oricărei erezii și învățături eretice. Ca apa care se scurge în viața și bucuria veșnică, după cuvintele prorocului David, cuvântul harului țâșnea în torrente din fericita sa gură; iar râurile învățăturilor sale împrășteau și udau sufletele nu numai ale monahilor athoniți, ci și restul Sfintei Biserici a lui Hristos. Sfânta sa mână a scris o mulțime de sfinte cărți și nenumărate dulci imnuri și slujbe duhovnicești în cinstea sfinților. Sfintele sale scrieri – teologice, dogmatice, interpretative și morale – constituie o întreagă bibliotecă. Iar într-însele strălucesc sublimul și adâncimea cunoașterii dumnezeiești și omenești, precum și revărsarea înțelepciunii celei cerești⁸.

Din cele afirmate mai sus reiese că o mare parte din activitatea cărturărească a Sfântului Nicodim s-a concentrat asupra alcătuirii de imnuri și de slujbe la diferite sărbători⁹. În cazul Sfântului Nicodim Aghioritul, editarea Sfinților Părinți nu a fost separată de creația imnografică, ci complementară, imnurile fiind considerate parte integrantă a Tradiției Bisericii Răsăritene. Sfântul Nicodim, alături de alte personalități, precum Sfântul Atanasie de Paros și Sfântul Macarie Notaras, mitropolitul Corintului,

Olivier Raquez (ed.), *Amore del bello: Studi sulla Filocalia*, Pontificio Collegio Greco, Roma, novembre 1989; Comunità di Bose, Magnano, 1991; A. Rigo (ed.), *Da Teognosto alla Filocalia. XIII-XVIII sec. Testi e autori*, Bari, 2016.

⁷ Cf. Constantin Cavaros, *op. cit.*, p. 10.

⁸ *Ibidem*, pp. 61-62.

a înțeles că scrierile Sfinților Părinți au un folos real pentru mântuirea oamenilor, numai dacă sunt legate strâns de cadrul liturgic al Bisericii. Din această perspectivă imnografia și hagiologia Bisericii Răsăritene joacă un rol hotărâtor în parcursul mistagogic sau de inițiere a fiecărei persoane în Tainele Bisericii.

Pentru a întări legătura cu Tradiția Bisericii Răsăritene, în general, și cu tradiția isihastă, în special, Sfântul Nicodim și-a concentrat întreaga activitate cărturărească în patru direcții principale: biblică, patristică, imnografică și hagiografică. În spațiul ortodox Sfântul Nicodim a fost cunoscut mai ales printr-o serie de lucrări cu caracter duhovnicesc¹⁰. Deși nu putem face o evaluare de ansamblu asupra întregii opere imnografice a Sfântului Nicodim, deoarece până în prezent imnografia nicodimiană a fost editată critic doar fragmentar, totuși la o simplă inventariere a imnografiei sale putem considera că este imnograful „cel mai însemnat”¹¹ din perioada modernă. O mărturie a lui Onufrie Lavriotul, cel care a alcătuit o lucrare de popularizare a vieții Sfântului Nicodim, subliniază acest fapt, și anume că, în acea epocă, opera imnografică Sfântului era una de mare amploare:

⁹ Prima listă a operelor Sfântului Nicodim a fost scrisă de ucenicul său, Chiril Kastanofyllis: Cf. P. Menevisaglou, „Ο Κατάλογος τῶν ἔργων τῶν συγγραμμάτων Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου τοῦ ἱερομονάχου Κυρίλλου Καστανοφύλλη”, în *Δελτίο Ἐταιρείας Μελέτης τῆς καθ’ ἡμᾶς Ἀνατολῆς*, I (2004), pp. 69-76. Un inventar mai recent a fost realizat de părintele Konstantinos Karaisaridis în cadrul tezei sale de doctorat. Acesta a fost publicat și în limba română: „Sfântul Nicodim și activitatea sa în domeniul liturgic”, în *Studii Teologice*, 2, 1987, pp. 6-80, aici pp. 33-43.

¹⁰ Dintre scrierile sale care au avut o popularitate ridicată amintim: *Everghetinosul* (Veneția, 1783; tradus în limba română între anii 1794-1797), *Manual sfântuitor pentru paza celor cincisimțuri* (Veneția, 1801; tradusă în limba română în 1826) și *Războiul nevăzut* (Veneția, 1796; tradus în limba română în anul 1826).

¹¹ P. Pashos, „Ὑμνογραφία καὶ ὕμνογράφοι στὸ Ἅγιον Ὄρος”, în *Ἅγιον Ὄρος. Φύση – Λατρεία – Τέχνη*, vol. I, Tesalonic, 2011, p. 210, *apud* Dimosthenis A. Kaklamanos, „Εισαγωγή”, în Sf. Nicodim Aghioritul, *Κανόνες Οκτώηχοι...*, p. 23; Idem, *Μελέτες βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς...*, p. 280.

„[...] este aproape cu neputință a se pomeni în scris câte tropare, icoase și canoane asmatice întregi și laude la sfinți a alcătuit și a completat”¹².

Profesorul Dimosthenis A. Kaklamanos afirma că direcția mariologică a imnografiei Sfântului Nicodim a fost dată mai întâi prin publicarea *Noului Theotokarion*¹³, „culegere de canoane asmatice ale unor mari imnografi din perioada bizantină și post-bizantină timpurie”¹⁴. Profesorul Kaklamanos arată că, în mod special, creația imnografică dedicată Maicii Domnului a Sfântului Nicodim a fost realizată într-un cadru liturgic-heortologic aparte:

Dincolo însă de activitatea sa de culegere și de editare, deosebit de bogată a fost și creația sa imnografică originală, care este reprezentată de aproape toate tipurile de poetică liturgică; în afara slujbelor în care a inclus deseori și texte hagiografice, a alcătuit și un mare număr de compoziții imnografice mai mici sau mai mari (canoane, condace, idiomele) – multe dintre acestea rămânând până astăzi needitate – la sfinți din vechime și recent, care au un caracter circumstanțial pronunțat, atât în sens local, cât și în sens liturgic-heortologic, în timp ce în cazul cântărilor pe care le-a alcătuit în cinstea sfinților athoniți sau a unor icoane și biserici ale unor mănăstiri athonite închinată Maicii Domnului, așa cum sunt canoanele în cinstea Maicii Domnului „Grabnic Ajutătoarea” și a Maicii Domnului „Portărița”, există un cadru heortologic aparte, care este legat de Sfântul Munte și în mod indubitabil în acest cadru se înscriu

¹² Sf. Nicodim Aghioritul, *Συναξαριστής τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ*, Atena, ³1868, pp. IX-X, *apud* Dimosthenis A. Kaklamanos, „Εισαγωγή”, în Sf. Nicodim Aghioritul, *Κανόνες Οκτώηχοι...*, p. 23; Idem, *Μελέτες βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς...*, p. 281.

¹³ Tipărit pentru prima dată în 1796. Sf. Nicodim Aghioritul, *Θεοτοκάριον Νέον*, Constantinopol, 1883 [în limba română: *Sfântul Nicodim Aghioritul, Noul Theotokarion. Canoanele aghiorite ale Maicii Domnului* (col. *Viața în Hristos. Imnografie bizantină*), trad. monahia Parascheva Enache, Doxologia, Iași, ³2022].

¹⁴ Dimosthenis A. Kaklamanos, „Εισαγωγή” ..., pp. 23-24; Idem, *Μελέτες βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς...*, p. 281.

Canonul al 5-lea

al cărui acrostih este:

«A cincea cântare o adresez Născătoarei de Dumnezeu.
A lui Nicodim.»

Cântarea 1, glasul al 5-lea

Irmosul: «Pe cal și pe călăreț în Marea Roșie i-a surpat Hristos,
Cel ce a sfârâmat războaiele cu braț puternic și pe Israel l-a izbăvit,
pe cel ce cânta cântarea de biruință.»¹

Stih: *Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi.*

A ceastă a cincea cântare aducând-o ție eu, robul tău, cer harul
tău din casa ta cea sfântă² pe care, Curată, dăruiește-mi-l
bogat și îmbelșugat, ca să te laud pe tine cu vrednicie.

Dumnezeu te-a ascuns pe tine, Fecioară, în cortul Lui și în
ascunzișul cortului Lui te-a acoperit³ dintre oameni în
cele nepătrunse ale Templului, precum David mai înainte a zis.

Slavă...

Singură Fecioară Maică, tu ai fost învrednicită să locuiești
în aceste nepătrunse ale Templului, Curată, unde intra
numai arhiereul, o dată pe an, precum este scris⁴, fără de prihană
Fecioară.

¹ EE 131, n. 182 (Ioan monahul).

² Cf. Deut. 26, 15; Is. 63, 15; Bar. 2, 16.

³ Cf. Ps. 26, 5.

⁴ Cf. Lev. 16, 2; Evr. 9, 7.

Și acum...

Cântarea cântărilor cântă: *Porumbița mea, tu, ce-n crăpături de stâncă te ascunzi*⁵, însemnând de mai înainte sălășluirea ta în Templu și acoperirea de relele și necazurile lumii.

Cântarea a 3-a

Irmosul: «Cel ce cu porunca Ta ai înfipt pământul pe nimic și ai ridicat neținut pe cel îngreunat, întărește Biserica Ta, Hristoase, pe piatra cea neclintită a poruncilor Tale, Unule, Bunule și Iubitorule de oameni.»⁶

Chipuri de heruvimi umbreau chivotul cel neînsuflețit⁷, Fecioară, dar pe tine te-a umbrit⁸ Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, Curată, când ai locuit în Sfintele Sfintelor; o, auzire străină auzului!

Asemenea lui Dumnezeu te-ai făcut prin Intrarea ta în Sfânta Sfintelor și pe Dumnezeu asemenea oamenilor L-ai făcut, Curată! Prin har fiind formată de Dumnezeu, ceea ce ai format pe Domnul firii omenești.

Slavă...

Folosindu-te numai de minte, Curată, ai lăsat celelalte puteri ale sufletului, de Dumnezeu dăruită. Pentru aceea, viețuind viață inteligibilă în Sfânta Sfintelor, Fecioară, te-ai unit numai cu Dumnezeu⁹, iar de toate celelalte te-ai despărțit.

⁵ Cânt. 2, 14.

⁶ EE 131, n. 182 (Ioan monahul).

⁷ Cf. Ieș. 25, 19; 38, 5-8; III Rg. 8, 7; I Par. 28, 18; II Par. 5, 8.

⁸ Cf. Σ 6, Omilia 53, p. 574, 674 [VHGP 1, p. 658].

⁹ Cf. Σ 6, Omilia 53, p. 581, 875-876 [VHGP 1, pp. 666-667].

Și acum...

S trăină este nașterea ta, Fecioară, mai străină încă și Intrarea ta în Templu, dar cea mai străină este nașterea ta cea fără de sămânță. Toate ale tale sunt străine¹⁰; o, străină gângurire!

Cântarea a 4-a

Irmosul: «Deșertarea Ta cea dumnezeiască Hristoase, cunoscând-o de mai înainte Prorocul Avacum, cu frică a strigat către Tine: venit-ai spre mântuirea poporului Tău, ca să mântuiești pe unșii Tăi.»¹¹

C uvântul lui Isaia întru tine se plinește, *fiica Sionului te-a disprețuit pe tine*¹², dar tu, Fecioară, în Sfânta Sfintelor ai disprețuit atacurile lui satan.

C asa cea strălucită și însuflețită, pe care Înțelepciunea lui Dumnezeu a zidit-o neprețuit, astăzi intră în casa Domnului cea neînsuflețită.

Slavă...

C a smirna cea aleasă și scortîșoara, nardul, balsamul și aloea, și ca trestia mirositoare, precum este scris¹³, Maria Născătoare de Dumnezeu, bine ai înmiresmat Templul lui Dumnezeu.

Și acum...

S e vor aduce, zice, fără de prihană Fecioară, Împăratului și lui Dumnezeu fecioare¹⁴, sufletele tuturor dreptîilor celor aproape de tine, Curată, prin dumnezeiasca ta Intrare.

¹⁰ Cf. Σ 6, *Omilia* 53, p. 558, 202-203 [VHGP 1, p. 639].

¹¹ Cf. EE 131, n. 182 (Ioan monahul).

¹² Is. 37, 22.

¹³ Cf. Cânt. 4, 14.

¹⁴ Cf. Ps. 44, 15.

Cântarea a 5-a

Irmosul: «Cel ce Te îmbraci cu lumina ca și cu o haină, la Tine alerg și către Tine strig: Luminează sufletul meu cel întunecat, Hristoase, ca un Milostiv.»¹⁵

Atrase de dragostea ta, Curată, sufletele tuturor celor mântuiți au alergat în urma ta cu veselie în Templul cel ceresc.

Părerea, închipuirea, simțirea și gândurile le-ai scuturat de la tine, ca fiind nepotrivite unirii celei dumnezeiești, sălășluindu-te în Sfintele Sfintelor.

Slavă...

Ca zorile¹⁶ cele cu degete trandafirii, înălțându-te din lume în Templul cel dumnezeiesc, te-ai arătat, Preanevinovată, mai dinainte arătând ziua cea strălucită a Soarelui slavei.

Și acum...

Cât de frumoși sunt pașii tăi, fiică a lui Nadab!¹⁷, cântă Solomon, când ai pășit tu întru cuviință în Templul cel Sfânt, Preasfântă Stăpână.

Cântarea a 6-a

Irmosul: «Marea patimilor cea sălbătică de viforul cel de suflet stricător, alineaz-o, Stăpâne Hristoase, și mă scoate din stricăciune, ca un Milostiv.»¹⁸

Împărăteasa a toate și Prunca lui Dumnezeu, Fecioara Maria, care a intrat în Sfânta Sfintelor să fie acum laudată de mine, cu mare glas, în cântări.

¹⁵ EE 131, n. 182 (Ioan monahul).

¹⁶ Cf. Cânt. 6, 10.

¹⁷ Cf. Cânt. 7, 2.

¹⁸ EE 131, n. 182 (Ioan monahul).

Minunat și sfânt este Templul Tău¹⁹, cântă David, vorbind mai înainte despre tine, Mireasă cu Dumnezeu nuntită, căci tu ai făcut minunat Templul cel simțit.

Slavă...

Intra-voi în casa ta și ție îți voi împlini făgăduințele mele²⁰, aducându-ți cuvântări de laudă ție, de Dumnezeu dăruită. Căci tu ai împlinit făgăduințele părinților tăi.

Și acum...

Porumbița²¹ albă și fără de răutate a lui Dumnezeu, potrivit *Psalmilor*²², din lume astăzi zboară și se odihnește în cele nepătrunse ale Templului.

Cântarea a 7-a

Irmosul: «Domnul părinților cel preainălțat văpaia a stins-o și pe tineri i-a rourat; pe cei ce cântau într-un glas: Dumnezeule, bine ești cuvântat!»²³

Să laudăm cu cântări desfătata grădină de trandafiri²⁴, căci aceasta astăzi a fost răsădită în Sfânta Sfintelor, ca să odrăsească pe trandafirul Hristos.

¹⁹ Cf. Ps. 64, 5-6.

²⁰ Cf. Ps. 65, 13.

²¹ Cf. Cânt. 2, 10.

²² Versetul la care face trimitere este din *Cântarea cântărilor*.

²³ EE 131, n. 182 (Ioan monahul).

²⁴ Sfântul Andrei Criteanul afirmă că Arhanghelul Gavriil este trimis la Buna Vestire în Nazaret: „Pentru ca Atotțiitorul să aleagă frumusețea cea dăruită de Dumnezeu ca pe un *trandafir* [s.n.] dintr-o țară plină de spini” (VHIB 14, p. 92).

Toată ești frumoasă²⁵, toată curată, fără de prihană, în Sfânta Sfintelor a Templului, pentru aceea, S-a îndrăgostit de frumusețea ta Împăratul²⁶ și întru tine S-a sălășluit.

Slavă...

Grădină încuiată te-ai arătat²⁷, Curată, fără de prihană, locuind în Sfânta Sfintelor, plină de haruri, păstrată lui Dumnezeu, cum cântă Solomon.

Și acum...

Precum terebintul ți-ai întins mlădițele tale în Sfintele Sfintelor ale Templului, Curată, și mlădițele tale sunt mlădițele harului și ale slavei, precum este scris²⁸.

Cântarea a 8-a

Irmosul: «Ție, Făcătorului a toate...»²⁹

Între zburătoare, albină mică la trup ești acum, Maria, precum este scris³⁰, dar rodul tău va fi începutul dulceților și va dezlega amărăciunea păcatului.

Fi-va vădit muntele Domnului³¹, a zis mai înainte prorocul despre tine, Precurată, căci tu, suindu-te în cele mai înalte ale Templului, te-ai făcut vădită și arătată tuturor.

²⁵ Cânt. 4, 7.

²⁶ Cf. Ps. 44, 12.

²⁷ Cf. Cânt. 4, 12.

²⁸ Cf. Înț. Sir. 24, 16.

²⁹ Cf. EE 131, n. 182 (Ioan monahul).

³⁰ Cf. Înț. Sir. 11, 3.

³¹ Cf. Is. 2, 2; Mih. 4, 1.